

Huvudman

Vittraskolorna AB
Org. nr: 5564586716

Beslut

Datum 2026-06-30
Dnr SI 2026:4110
Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vittra Jakobsberg med huvudman Vittraskolorna AB i Järfälla kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn av Vittraskolan Jakobsberg med huvudmannen Vittraskolorna AB i Järfälla kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vittraskolan Jakobsberg följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal samt observationer på skolenheten den 20 maj 2026. En digital intervju med rektorn genomfördes den 21 maj 2026 och en kompletterande telefonintervju gjordes med rektorn den 27 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats så som beredskapsplan och handlingsplan mot hot och våld. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av "Beredskapsplan för allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer (PDV) för Vittra Jakobsberg" samt två ytterligare planer: "Handlingsplan – Lokalt hot och våld" och "Plan mot våld och hot i skolan". Rektorn uppger i intervju att samtliga tre planer återfinns i skolans krispärm, att dessa ska läsas tillsammans och att krispärmen delges all personal via skolans interna hemsida. I beredskapsplanen anges förebyggande åtgärder, samverkan med interna och externa aktörer, riskmiljöer, rutiner för besökare samt utbildning avseende allvarlig våldssituation. I planen anges vidare vilka riktlinjer som finns och åtgärder som ska vidtas av personalen vid en allvarlig våldssituation. I "Handlingsplan – Lokalt hot och våld" anges bland annat vem som är behörig och obehörig besökare på skolan samt anvisningar för hur personalen ska agera och avvisa obehöriga besökare. I "Plan mot våld och hot i skolan" finns bland annat en kartläggning av risker för hot och våld samt en riskbedömning.

Av intervju med personal och rektorn framgår att huvudmannen tillhandahåller en mall för beredskapsplanen och att skolans plan tagits fram under läsåret 2025/2026. Beredskapsplanen är framarbetad av rektorn i samverkan med skyddsombud och biträdande rektor där man utgått ifrån en sårbarhetsinventering.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Av intervjuer med personal och rektorn framgår att skolledningen kontinuerligt arbetar för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter. Lärarna uppger att de reviderat beredskapsplanen nyligen. Enligt lärarna har arbetet hittills främst skett på förekommen anledning, men att det framöver ska ske systematiskt varje år. Rektorn uppger i intervju att rektorn tillsammans med skyddsombud och ledningsgrupp gjort en sårbarhetsinventering och att det har mynnat ut i skolans beredskapsplan. Rektorn har även under innevarande läsår reviderat planen för att passa skolenhetens aktuella förutsättningar. Rektorn uppger vidare att även om skolan har ett pågående arbete kring trygghet så ska det inför nästa läsår finnas ett färdigt årshjul som även omfattar beredskap för allvarliga våldssituationer. Arbetet kommer enligt rektorn att innebära att bland annat skyddsronder, sårbarhetsanalys och utbildningar kring hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation sker mer systematiskt.

Information till personal och elever

Av intervjuer med personal och rektorn framgår att personalen har kännedom om beredskapsplanen och dess innehåll samt övriga planer som ingår i krispärmen. Personalen uppger att det är tydligt för dem hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation och vid hot om en allvarlig våldssituation. Av intervju med elever framgår att de har fått information från sina mentorer om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Rektorn uppger att det är svårt att formulera detaljerade riktlinjer för hur var och en ska agera eftersom det är beroende av situation och enskilda förutsättningar, men att personalen vet hur de ska agera.

Utbildningsinsatser och övningar

Av beredskapsplanen framgår att skolledningen genomgått PDV-utbildning via huvudmannen samt att skolledningen i sin tur ansvarar för att utbilda personalen på skolenheten. Av beredskapsplanen framgår vidare att arbetet följs upp årligen genom repetition och genomgång av säkerhetsrutiner för all personal och att nya medarbetare får genomgång av PDV-rutiner vid anställning. Enligt beredskapsplanen skedde den senaste utbildningen i augusti 2024 och nästa utbildning ska genomföras i augusti 2026. Av intervjuer med personal och rektorn framgår att personalen under 2024 gavs fortbildning av koncernens säkerhetschef, dels en praktisk övning, dels teoretisk genomgång. Under läsåret 2025/2026 har personalen fått teoretisk genomgång. Personal och rektorn uppger att personalen kommer att genomföra praktiska övningar avseende allvarlig våldssituation för personalen vid läsårsstart hösten 2026.

Av intervjuer med elever och personal framgår att eleverna i början av innevarande läsår tillsammans med sina mentorer tog del av filmklipp med information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Skolan övar även regelbundet på utrymning vid brandövningar.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Skolinspektionen har genomfört observationer på skolenheten. Skolenheten består av en huvudbyggnad med en inhägnad skolgård på framsidan. Baksidan av skolan har ingen skolgård. Skolans samtliga dörrar är låsta varav två ingångar har kodlås. Övriga dörrar fungerar enbart som nödutgångar. Vid huvudentrén finns även en ringklocka med kamera. Vid ingången i staketet till skolgården finns en skylt där det framgår att det är en skola.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens besöksrutiner för obehöriga besökare som finns i skolans beredskapsplan. Av rutinerna framgår hur besökare ska aviseras och tas emot av personal. För att besöka skolans lokaler under skolans öppettider krävs anmälan i administrationen vid huvudentrén samt att besöksbricka ska bäras. Eftersom det krävs låskod för att komma in behöver besökare ringa på klockan för att bli insläppt av administratör. Av de skriftliga rutinerna i "Handlingsplan – Lokalt hot och våld" framgår vidare vem som bedöms som obehörig besökare på skolan samt hur denne ska avvisas av personal.

Kännedom om rutiner

Av intervjuer med elever, personal och rektorn framgår att elever och personal känner till att obehöriga inte får vara på skolan och att all personal ansvarar för att vid behov avvisa obehöriga. Eleverna uppger att lärarna pratat med dem om att obehöriga inte får vara på skolan utan tillåtelse från personal och att eleverna ska ta kontakt med en personal på skolan om de ser någon obehörig i lokalerna. De uppger vidare att det har hänt att elever släppt in kompisar som inte tillhör skolenheten, men att personalen vid dessa tillfällen alltid snabbt avvisat den som inte ska vistas i skolan. Personalen och rektorn bekräftar elevernas utsagor och tillägger att de haft diskussioner kring vem som är behörig och obehörig på skolan. Tidigare elever vid skolan är exempelvis att anses som obehöriga, men att de kan bli inbjudna och ska då bära besöksbricka. Skolans lärare och socialpedagoger rör sig ofta ute i korridorerna och i de fall obehöriga kommer in på skolan är rutinen att personalen går fram och frågar vem personen är och i vilket ärende personen besöker skolan. Personal uppger vidare att de känner till skolans besöksrutiner, att planerade besök ska kommuniceras i förväg till administrationen samt kollegiet och att alla besökare ska bära besöksbricka.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen)

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (Prop 2024/25:160 s. 46, 157)

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning. (Prop 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor.

Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (Prop 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt,

att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (Prop 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplanen

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det finns en beredskapsplan för läsåret 2025/2026 och att lärarna tagit del av beredskapsplanen. Skolinspektionen konstaterar att det av nämnda plan framgår hur personal ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. Skolinspektionen bedömer därmed att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad gäller beredskapsplan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det finns ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter genom att beredskapsplanen revideras löpande vid behov. Det framgår vidare att personal har fått information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Personalen har genomfört övningar och utbildningsinsatser som avser allvarliga hot- och våldssituationer och dessa planeras att genomföras igen vid nästa läsårsstart. När det gäller elever framgår det av utredningen att de regelbundet har genomfört utrymningsövning vid brand samt fått information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens löpande arbete för att säkerställa beredskap uppfyller författningarnas krav.

Åtgärder för att neka obehöriga tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att skolområdet är markerat genom att skolområdet är inhägnat och det finns tillträdesbegränsningar genom att skolans ytterdörrar är låsta. Utredningen visar att det finns rutiner för hur besök av utomstående ska hanteras samt hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Det framgår också att såväl elever som personal har god kännedom om rutinerna och att obehöriga avvisas från skolenheten vid behov. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens åtgärder för att neka obehöriga tillträde uppfyller författningarnas krav.

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Elsa Widerberg

Föredragande

Signerat av: Elsa Widerberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Theresia Mossberg medverkat.